

Oog voor natuur

Dijken zijn kleine natuurgebieden, het krioelt er van leven. Wieren, krabbetjes en allerlei vogels en andere dieren voelen zich er thuis. Vooral het water en de dijken langs de Westerschelde en de Oosterschelde herbergen bijzondere natuurwaarden. Niet zelden zijn ze beschermd door wet- en regelgeving. Het vervangen van de steenbekleding van de dijken is een ingrijpende maatregel, ook voor de natuur. Wij zorgen ervoor dat alles wordt gedaan om rekening te houden met de gevolgen voor planten, vogels en andere dieren op en langs de dijken. Zo wordt de werkstrook zo smal mogelijk gehouden, en worden de karakteristieke kreken en schorren zoveel mogelijk ontzien. Ook houden we rekening met de broedtijd en de voor- en najaarstrek van vogels.

Meer dan het minimum...

In veel gevallen doen we nog meer dan wat wettelijk minimaal vereist is: soms worden vervangende of nieuwe broedgebieden gecreëerd, bij de keuze van de steenbekleding wordt rekening gehouden met de doorgroeibaarheid voor zoutplanten en de

begroeibaarheid voor wieren. Hoewel dit meestal niet de goedkoopste oplossingen zijn, zien we dit als een vanzelfsprekende investering in een uniek natuurgebied.

Door al dit soort maatregelen zijn er geen blijvende negatieve gevolgen te verwachten voor de omliggende natuur. We streven ernaar dat de natuur zich kan herstellen of zelfs wordt verbeterd.

Onderhoudswegen: toegankelijk of niet?

In de meeste gevallen wordt aan de buitenkant van de dijk een verharde onderhoudsweg aangelegd, zodat de dijk voor onderhoud of bij calamiteiten goed

Voor meer informatie: www.zeeweringen.nl

bereikbaar is. Vaak stellen de waterschappen deze onderhoudswegen open voor het publiek, met name voor wandelaars en fietsers, maar dit gebeurt niet altijd. Langs sommige dijktroepen hebben vogels namelijk hun hoogwaterluchtplaatsen of broedgebieden. Om de vogels niet te verstoren zijn deze trajecten niet toegankelijk voor recreanten.

Museumglooiing

Bij het werk aan de dijken vervangen moderne materialen de oude. Hierbij gaat een hoop verloren. Zonde van de historische waarde. Daarom maakt het projectbureau zich ook sterk voor behoud van oude blokken, zuilen en stenen. Bij het watersnoodmuseum in polder Vierbannen van Duiveland legt het projectbureau dit jaar een zogenaamde museumglooiing aan. Daarop komen diverse oude steensoorten zoals basalt, Vilvoorde steen, petit granit, het voor Zeeland kenmerkende systeem Leendertse, Haringmanblokken en Doornikse steen. Elke bekleding krijgt een afzonderlijk vak met een oppervlakte van 50 vierkante meter. De dijk wordt als het ware een lappendeken van historische materialen. Een grappig gezicht met educatieve waarde.

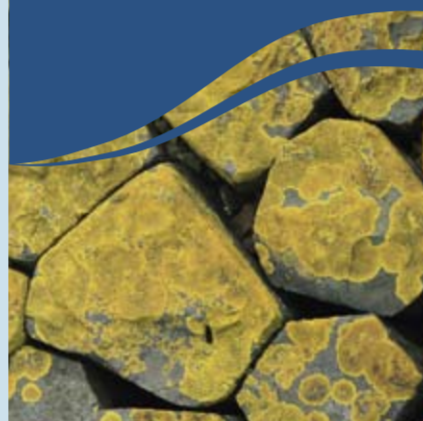
Digitale Nieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van de werkzaamheden bij u in de buurt? Meldt u dan aan voor onze digitale nieuwsbrief op www.zeeweringen.nl

Waar vindt u ons?

Heeft u vragen, opmerkingen of klachten? U kunt ons bereiken via: www.zeeweringen.nl info@zeeweringen.nl 0118-621370

Via onze eigen website en die van uw gemeente houden wij u op de hoogte van de stand van zaken van het werk. Na afloop van het werk ontvangt u nogmaals een editie van deze krant.

Zeeweringen

Deze krant wordt huis-aan-huis verspreid in het werkgebied van projectbureau Zeeweringen en verschijnt tweemaal per jaar.

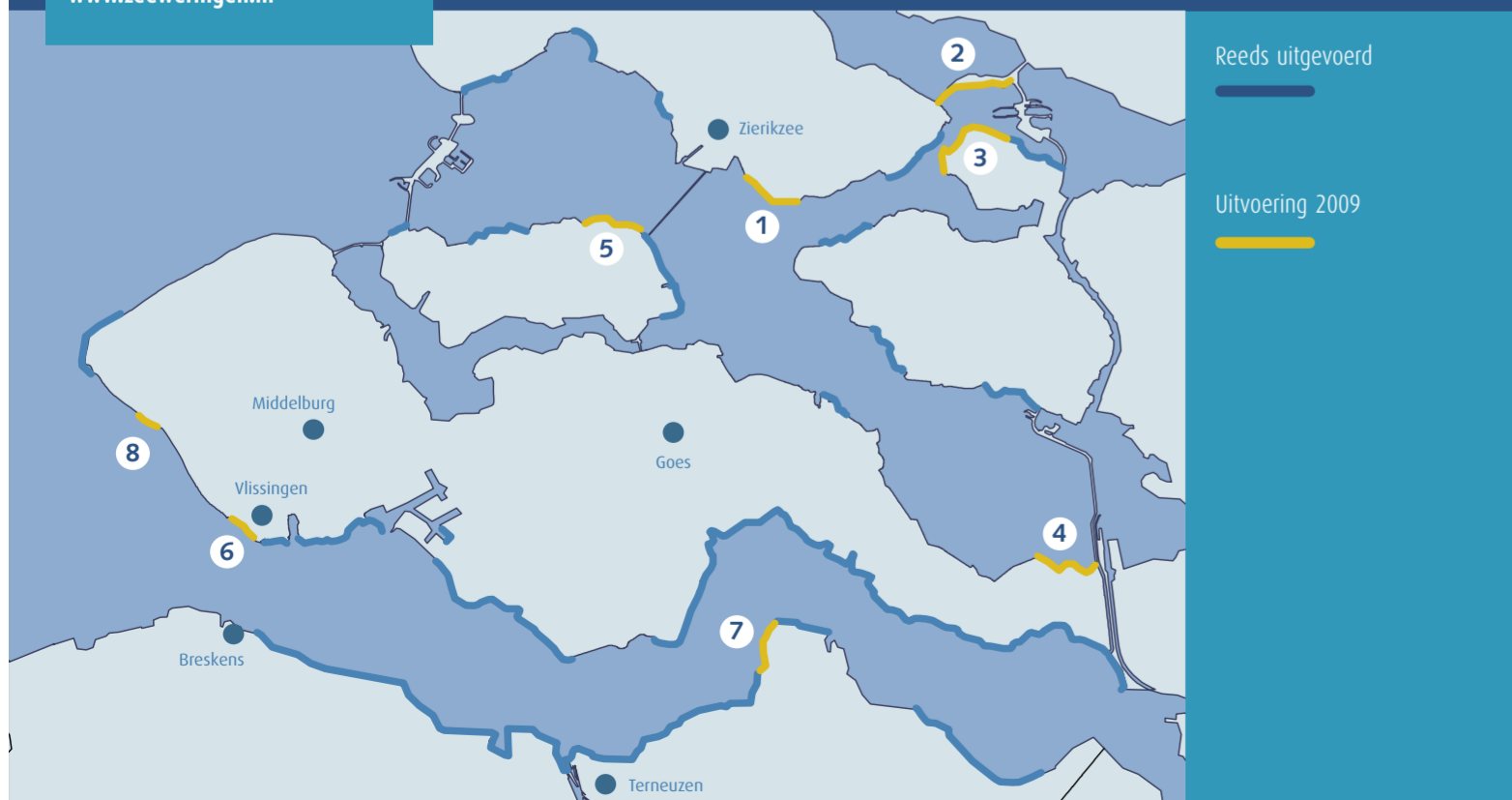

Zeeland hoeft zich geen zorgen te maken over natte voeten. De dijken aan de Zeeuwse wateren zorgen voor veiligheid. Daar waar golven tegen de dijk slaan, liggen betonblokken of natuursteen. Dit maakt de dijk sterk. Maar op een aantal plaatsen in Zeeland is deze steenbekleding niet sterk genoeg. Tijdens een zeer zware storm kunnen de stenen of betonblokken losslaan. Daarom wordt dit jaar bij u in de buurt aan de versterking van de dijken gewerkt.

Dijktrajecten 2009

Informatie
Het projectbureau versterkt dit jaar 8 dijktrajecten. Op het kaartje ziet u waar gewerkt wordt. Wilt u meer weten over de verschillende dijktrajecten? Of zien wat er verder tot 2015 op het programma staat? Neem een kijkje op onze website www.zeeweringen.nl

- 1 Polder Vierbannen van Duiveland, inlaag bij Ouwerkerk
- 2 Grevelingendam
- 3 Anna Jacobapolder, vm veerhaven, Willempolder
- 4 Oesterdam (aanzet), Eerste en Tweede Bathpolder
- 5 Oud-Noord-Bevelandpolder, incl. Colijnsplaat
- 6 Boulevard Bankert en Evertsen
- 7 Nijs-, Hoogland-, Ser Arends- en Schor van Molenpolder
- 8 Zoutelande

Colofon

Dit is een uitgave van projectbureau Zeeweringen, een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, waterschap Zeeuwse Eilanden en waterschap Zeeuws-Vlaanderen.

Realisatie
projectbureau Zeeweringen

Uitvoering
men@work

Bronvermelding
Topografische ondergrond: © Google Maps

Redactieadres
Projectbureau Zeeweringen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
T (0118) 62 13 70
F (0118) 62 19 93

www.zeeweringen.nl

Dijkversterkingen in 2009

Werken aan veiligheid

Dijken beschermen het achterland van Zeeland tegen overstromingen. Begin jaren 90 werd duidelijk dat de steenbekleding van de dijken op sommige plaatsen te licht is. Dat wil zeggen, te licht om een zogenaamde superstorm te doorstaan, want dat is de veiligheidsnorm. Een superstorm is een storm die veel zwaarder is dan die van 1953 en die statistisch gezien eens in de 4000 jaar voorkomt. De steenbekleding voldoet dus niet overal aan die veiligheidsnorm.

Rijkswaterstaat en de Zeeuwse waterschappen maken er samen werk van om dat wel het geval te laten zijn. Daartoe is projectbureau Zeeweringen opgericht. Sinds 1997 coördineren wij de uitvoering van de dijkversterkingen in Zeeland. Dit jaar pakken we acht dijktrajecten aan. Om welke trajecten het gaat, kunt u zien op het overzichtskaartje op de achterzijde van deze krant. Op de volgende pagina's kunt u lezen wat er bij u in de omgeving staat te gebeuren.

Verschillende belangen

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden houden we rekening met de omgeving. Vanwege de aanwezigheid van mens, dier en plant zijn er vaak tegengestelde belangen: zo willen vogels in alle rust kunnen broeden en willen recreanten van het strand, de omgeving en de zee genieten.

Door in gesprek te gaan met alle belanghebbenden stemmen we alles zo goed mogelijk op elkaar af. Bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden aan de dijken is er intensief contact met omwonenden. Andere gesprekspartners zijn provincie, gemeenten en natuur- en milieuorganisaties, zoals de Zeeuwse Milieufederatie, Staatsbosbeheer en de Vogelbescherming.

Zo min mogelijk overlast

De werkzaamheden aan de dijken kunnen overlast veroorzaken in de omgeving. Zo kan het storten van steen voor geluidsoverlast zorgen en het gieten van asfalt stank veroorzaken. Ook rijden er vrachtwagens af en aan en dit zorgt soms voor lawaai en stof. Vanwege de veiligheid zijn

de dijken waar gewerkt wordt afgesloten voor publiek. Hierdoor is fietsen, wandelen en strandbezoek op die plaatsen niet mogelijk. We zijn ons zeer bewust van de eventuele hinder en proberen deze dan ook zoveel mogelijk te beperken. Toch lukt het niet altijd alle overlast te voorkomen. Maar het ongemak is gelukkig altijd van tijdelijke aard: een veilige dijk is het blijvende resultaat!

Wanneer wordt gewerkt?

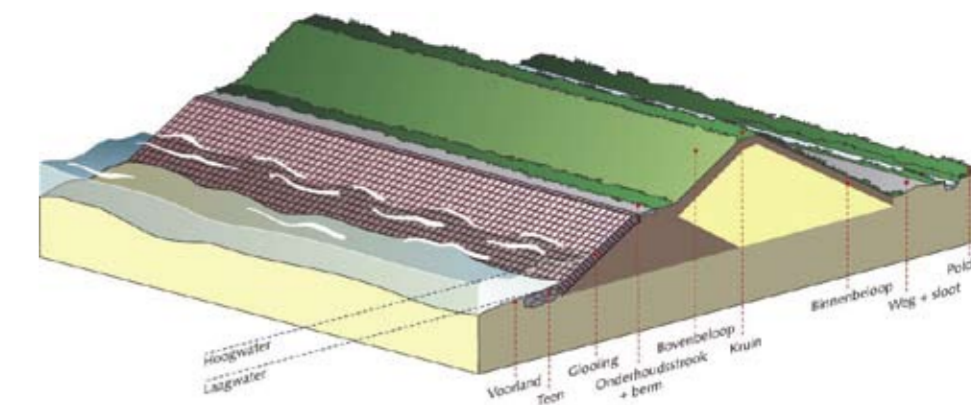
Het meeste werk aan de dijken vindt plaats als de weersomstandigheden het gunstigst zijn, tussen 1 april en 1 oktober. Buiten deze periode, tijdens het stormseizoen, zijn er teveel risico's: zwaar weer zou de openliggende dijken kunnen beschadigen. Als er toch wordt gewerkt tijdens het stormseizoen, dan gaat het om voorbereidingen of afronding van het werk of bijvoorbeeld om het aanbrengen van een extra laag op de bestaande steenbekleding.

Investeren in veiligheid

Om de dijken te versterken is geld nodig. Daarom is in de rijksbegroting voor Zeeland 924 miljoen euro gereserveerd voor verbetering van de steenbekleding en daarmee de verhoging van de veiligheid. Vanaf 1997 is hieruit de verbetering van 150 kilometer dijk bestokt. Daar komt nog ruim 175 kilometer bij. Het project loopt dan ook door tot 2015. Dat is lang, maar noodzakelijk, want er zijn veel dijktrajecten die versterkt moeten worden en dat kan niet allemaal tegelijk.

Op onze website www.zeeweringen.nl kunt u zien wat er de komende jaren allemaal op het programma staat.

Boulevard Bankert en Evertsen

Wat gaan we doen?

Het dijkvak dat onder handen wordt genomen omvat het Nollehoofd, Boulevard Evertsen en Boulevard Bankert. Op de kop van het Nollehoofd staat een windorgel, iets verderop een bunker en strandpaviljoen Panta Rhei.

De steenbekleding die is afgekeurd, wordt versterkt. Het nog sterke basalt blijft behouden. Het is de filosofie van projectbureau Zeeweringen om zoveel mogelijk te hergebruiken. Dit scheelt in de aanvoer van nieuw materiaal. Bovendien is het minder belastend voor de omgeving, het milieu en de financiële kant van de dijkversterkingen. Zo komt op de bestaande basaltblokken een overlaging met breuksteen en gietasfalt en krijgt de huidige asfaltaag een nieuwe toplaag.

In samenwerking met de gemeente Vlissingen vinden na de dijkversterking ook aanpassingen plaats die de boulevard als verblijfsgebied nog aantrekkelijker maken. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de drie zonneplateaus die vanaf de boulevard op het strand voor Hotel Truida, de zeevaartschool en Hotel Arion worden aangelegd: vijf enorme 'trap-treden' van bijna 20 meter breed met een reehoogte van 60 centimeter. Een ultieme hangplek om in het zonnetje te liggen of over het water uit te kijken. In het midden van de plateaus komt een 'normale trap' met een RVS-leuning.

Zwakke Schakel

Waterschap Zeeuwse Eilanden gaat op korte termijn aan de slag met Zwakke

Schakel Nolle-Westduin. Deze kustversterking sluit bij het Nollehoofd aan op het werk van projectbureau Zeewering aan de boulevards en loopt door tot aan Westduin. Hoewel de projecten los van elkaar staan, wordt nauw samengewerkt om overlast te beperken. Het waterschap houdt belangstellenden op de hoogte van de werkzaamheden via een nieuwsbrief. Wilt u de nieuwsbrief ook ontvangen, stuur dan een e-mail naar: communicatie@wze.nl en geef aan dat het om Nolle-Westduin gaat. U kunt de nieuwsbrief per post of per e-mail toegestuurd krijgen

Hoe ziet een dijk eruit?

Een dijk bestaat uit een basis van zand. Om te voorkomen dat deze basis wegspeelt, is deze afgedekt met een laag klei en een filterdoek. Daarop is een laag steen of beton aangebracht en soms ook nog een laag gietasfalt. Dit zorgt voor extra versterking en fixatie. Deze steenbekleding moet de ergste golfklappen opvangen. Vroeger werden veel steen- en betonsoorten gebruikt die volgens de huidige veiligheidsnormen niet zwaar genoeg meer zijn. Deze moeten dus worden vervangen of versterkt.

Een dijk bestaat vanaf de zeezijde naar het land uit:

- Voorland
- Teen
- Glooiing
- Onderhoudstrook en berm
- Bovenbeloop
- Kruin
- Binnenbeloop

De ondertafel is het gedeelte van de dijk dat onder gemiddeld hoogwaterniveau ligt, de boventafel ligt boven gemiddeld hoogwaterniveau. Bovenop de dijk ligt vaak gras. Onderaan, op de ondertafel (en (deels) op de boventafel, ligt de steenbekleding.

- Locatie: Walcheren, Vlissingen
- Lengte: 1,7 kilometer
- Periode: maart – juni 2009
- Fasering: 1 maart – 9 april Meest oostelijke gedeelte van het Nollehoofd tot de Badcaissons 1 maart – 1 juni Meest westelijke gedeelte van de Badcaissons tot het einde van het werk

Wat merkt u van het werk?

Het werk kan helaas niet ongemerkt voorbijgaan. Om de werkzaamheden veilig uit te kunnen voeren, wordt het dijktraject namelijk afgesloten. Om overlast van deze afsluiting zoveel mogelijk te beperken, zijn goede afspraken gemaakt met omwonenden en exploitanten. Het hele dijktraject wordt druk bezocht en is een geliefde locatie om uit te waaien, met de hond te dollen of om een zonnetje te pakken. Dit blijft tijdens het werk gewoon mogelijk. Alleen is niet het hele strand voor de boulevards altijd beschikbaar. En is er mogelijk enige overlast in de vorm van geluid, stank en verkeershinder. Bewoners, ondernemers en bezoekers hoeven echter niet bang te zijn dat er continu vrachtwagens af- en aan rijden op de boulevard. Daar komen ze namelijk niet, die rijden op het strand. Strandpaviljoen Panta Rhei wordt (voor velen helaas) tijdelijk afgebroken. Vanaf februari is het stuk strand 'Panta Rheiloos'. Medio april wordt het strandpaviljoen, zij het mogelijk iets verder dan de oorspronkelijke plaats, weer opgebouwd.

Als het werk gereed is, ziet het talud er nog kaal uit. Maar op termijn krijgt de bekleding weer een natuurlijker aanblik. Verder verdwijnt een groot deel van de bekleding weer onder het zand. Uitgangspunt is ook dat de aanwezige cultuurhistorie behouden blijft. Daarom blijven de bunker en het windorgel op de kop van het Nollehoofd gewoon staan.

Natuur

Het projectbureau houdt ook altijd rekening met gevolgen voor planten en dieren en hun leefomgeving. Door het treffen van een aantal maatregelen, zijn er op het gebied van natuurbescherming geen nadelige effecten te verwachten. Ruim vóór het broedseizoen wordt de Nollendijk kort gemaaid. Dit voorkomt dat broedvogels zich daar nestelen. Aan de noordkant van het werkgebied komt een tijdelijk raster. Dit zorgt ervoor dat grondgebonden dieren, zoals de rugstreeppad en muizen het werkgebied niet intrekken.

Periode maart t/m juni 2009

Werkgebied en transport

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is veel materiaal in de vorm van grond, asfalt en breuksteen nodig. Bij dit project kan transport plaatsvinden over het water. Voordeel hiervan is dat de omgeving er aanzienlijk minder last van ondervindt. Transport over water kan helaas echter niet bij slechte weersomstandigheden. Helaas kan niet alle transport over het water. Het projectbureau houdt bij de keuze van transportroutes rekening met de omgeving. Vooral met het oog op de veiligheid zijn de routes zorgvuldig gekozen.

Op het kaartje ziet u waar er precies gewerkt wordt en hoe het vrachtverkeer gaat rijden: vanaf de Sloeweg via de Koudekerkseweg naar het Nollehoofd of - afhankelijk van de werkzaamheden - Sloeweg, Koudekerkseweg, Spuikomweg en Coosje Buskenstraat. Ter wille van de (verkeers)veiligheid wordt bij elke vrachtbeweging bovenaan de boulevard een verkeersregelaar ingezet.

• Voor meer informatie: www.zeeweringen.nl

Wie voert het werk uit?

Projectbureau Zeeweringen maakt de plannen voor het werk. Een aannemer voert het werk uit. In dit dijktraject is dat aannemer Zeeuwse Stroom. Deze aannemer is een aantal jaar geleden speciaal opgericht voor het werken aan de dijk. Hij heeft dan ook al veel ervaring opgedaan. Dit jaar werkt Zeeuwse Stroom ook aan de dijkversterking in Zoutelande.